

men saa ham dukke op et øieblik 3—4 favner fra livbaaten og derpaa forsvinde. Forøvrig tilføier vidnet, at han blev saa «altereret» over eksplosionen — han syntes det saa ut til, at «Argo» skulde gaa tilbunds straks — at han litet eller intet husker av det som skedde.

Oplæst og vedtat.

Retten fandt nu at ha faat alle de oplysninger, som det kunde antages, at mandskapet kunde gi, og at derfor avhørelse av flere vidner var overflødig. 2den maskinist, der hadde vakt i maskinen, var ikke fremmøtt; han oplystes for tiden at opholde sig i Stavanger.

Vidnerne edfæstedes derpaa.

Leif Hennem,
edsv.

Edv. Velde.

L. Sparre.

D/S „**Heimland I**“ (M. I. P. G.) av Kristiania.

Reg.ton br. 506, last: kul, ødelagt 28de januar 1917 paa reise fra Tyne Dock til St. Nazaire. Omkommet: 10 mand.

Aar 1917 den 8de februar holdtes sjøret for Kristiania i byrettens lokale under ledelse av assessor Lie med de opnævnte sjøretsmedlemmer Schetelig og Rasmussen.

Hvorda blev foretat sak nr. 53 for 1917:

Sjøforklaring

for D/S «Heimland I» i anledning av skibets forlis ved at være stødt paa mine.

For skibsinspektøren møtte besigtelsesmand Braarud.

«D/S «Heimland I», hjemmehørende i Kristiania, avgik fra Tyne Dock den 26de januar 1917 med en ladning kul, bestemt for St. Nazaire (Frankrig). Vinden frisk fra s.o. med høi sjø. Søndag den 28de januar var vind og sjø litt tiltagende. Kl. 7.45 formiddag var man 2 mil av Inner Dowsing fyrskib. Styrede kurs s.o., paa samme tid saa man en mine, som laa for anker, om styrbord av Heimland tæt ved,

gav venstre ror, men strømmen satte skibet ned paa samme, saa sprængning fandt sted i maskinrummet og baaten gik ned i samme tid, saa man fik ikke anledning for at komme i livbaatene og disse laa og seilte paa dæk frem og tilbake fyltde av vand. Jeg som var paa broen fik hoppet i baaten samt en letmatros og en matros. 2den maskinist var ogsaa i baaten, men han blev spylet ut. Straks efter fik baaten et stærkt støt mot avisbygningen og gik derpaa ut flere favne klar skibet, der saaes en fyrbøter A. Arnesen, som laa og fløt i vandet, men da livbaaten var fyltde av vand og ingen aarer i, kunde redning ikke finde sted. Man holdt da paa at øse baaten lens, da sjøen var dæmpet av olje og cirka en 10 minutter efter blev man tat over i livbaaten av Asiatic Prince, engelsk og slæpede derpaa agter av denne for at se, om at der kunde være flere at finde av Heimland I mandskap, men der var ikke noget at se, hverken av mandskap eller baat. Asiatic Prince kom op til Yarmouth reden kl. 5 søndag eftermiddag. Og man kom iland tirsdag morgen i samme sted.»

Fremlagt i Kristiania sjøret 8de februar 1917.

J. Jordan.

Fremstod Georg Mathisen, 34 aar gammel, var fører av «Heimland I» bosat i Risør, henholdt sig til den fremlagte beretning, hvis indhold er rigtig, og forklarer i tilslutning dertil følgende:

Skibet hadde lods ut av Tyne dok, men fortsatte derpaa reisen uten lods. Komparenten fik før avgangen paa vanlig maate instruks om kursen ved utklareringen paa toldboden. Denne instruks blev nøiagtig fulgt. Skibet var midt i løpet, da ulykken fandt sted. Komparenten var selv paa broen, da man fik øie paa minen. Han saa den antagelig 4 à 5 favne paa styrbords baug. Det var komparenten, som først blev opmerksom paa den. Der var ingen anden paa broen i øieblikket foruten rormanden. Det var egentlig

styrmandens vakt, men han hadde en stund i forveien imidlertid forlatt broen. Nogen særlig utkiksmand var der ikke ved leiligheten. Man har aldrig brukt ombord at ha dette ved dagslys, undtagen under særlige omstændigheter. Med det samme komparenten saa minen gav han rormanden, som han hadde like ved siden av sig, ordre venstre ror og hjalp selv med at faa roret over. Nogen ordre til maskinen blev ikke git; en saadan maatte være frugtesløs paa grund av strømmen og den knappe tid. Strømmen var sterk. Skibet fik den ind fra bagbord. Det var flod, men hvilket stadium av den det var kan komparenten ikke sige. Minen var en sort rundagtig tingest med 4 spyd iveiret. Da komparenten senere kom til Yarmouth, saa han en ganske lignende. Om den blev det sagt, at den var tysk. Mens skibet sank blev livbaatene av vandets tryk huket ut av taljerne og laa og fløt paa dækket. Aarene var skyllet ut av vandet. Skibets besætning bestod av 13 mand. Alle var oppe, vaktmandskapet paa dæk og de andre spiste. Av besætningen blev letmatros Olaf Karlsen og matros Kristian Lauritzen reddet. Alle de andre maa saavidt skjønnes være omkommet. Om 2den maskinisten (Anton Kristensen) og fyrbøter Arnesen gir beretningen oplysning. Rormanden Jacob P. Jacobsen blev kastet op i luften, da skibet gik paa minen og komparenten saa ham ikke mere. Resten av mandskapet saa komparenten intet til. Mens komparenten var i livbaaten fik han se, at et andet fartøi, som kom efter «Heimland I», blev minesprængt paa samme sted. Det var, saavidt komparenten vet, «Argo» av Haugesund. Senere ombord i «Asiatic Prince» fik han høre, at endnu et fartøi var blit minesprængt paa samme sted en stund efter «Heimland I» og «Argo». Skibets livbaater var i fuld orden. De hang i daviderne paa agterdækket. Der forefandtes livbøier og livbelter i forskriftsmæssig antal. Komparenten har været ombord et par aar, derav de sidste 10—11 maaneder som fører. Baatmanøver er blit holdt meget ofte, mindst en gang hver maaned.

Ved disse manøvrer er baatene svinget ut og sat paa vandet. Derpaa har man rodd i dem. Alle ombord har deltat heri.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 1ste vidne Olaf Kristian Karlsen, 20 aar gammel, var letmatros paa «Heimdal I», hjemmehørende Ramnes, blev forberedt til vidnesbyrds avlæg og forklarer, at han stod i døren til nedgangen til maskinrummet, da minesprængningen fandt sted. Vidnet blev kastet forover. Da han fik summet sig, var dækket allerede under vand. Vidnet kom op i en av livbaatene. Det samme gjorde 2den maskinist og en matros. Senere kom ogsaa kapteinen op i baaten. Fra først av var der ikke vand i baaten, men mens den hang og slang i daviderne, idet skibet gik under, blev den fyldt av vand før den kom klar av taljerne. Aarene kom bort under baatens bevægelse efterat vidnet med flere var kommet op i den. Ogsaa Jacob P. Jacobsen var fra først av oppe i livbaaten, men han blev spylet ut igjen, likesom 2den maskinist under baatens sterke bevægelse, mens den endnu hang i taljerne. Bevægelsen var saa voldsom, at baaten et par ganger næsten svinget helt rundt. Vidnet saa efter ulykken ikke noget til andre av besætningen end dem, som han har omtalt foran, samt fyrbøter Arnesen. Han saa, at den sidste laa og fløt paa vandet.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 2det vidne Kristian Lauritzen, 20 aar gammel, var matros paa «Heimland I», hjemmehørende i Holbæk i Jylland, blev forberedt til vidnesbyrds avlæg og forklarer, at han, da minesprængningen foregik, netop var kommet ut paa dækket. Han sprang straks agterover. Agterdækket var da allerede under vand. Han kom op i en av livbaatene, mens den endnu hang i taljerne. 2den maskinist og letmatros Karlsen var i baaten i forveien. Senere kom kapteinen op i den. Der var ikke noget vand i baaten, da vidnet kom i den, men den blev snart fyldt av vand. Det var en sjø, som fyldte den. Utenom de omtalte av besætningen saa vidnet fyrbøter Arnesen. Denne laa en

stund og fløt paa vandet. Ellers saa vidnet ingen av besætningen efter ulykken.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne edfæstedes.

Sjøforklaringen sluttet.

Retten hævet.

Herman Lie.

H. F. Schetelig. Ragn. Rasmussen.

D/S „Rigel“ (M. L. C. G.) av Larvik.

Reg. ton br. 2671, last: kul, ødelagt 31te januar 1917 paa reise fra Newport, Mon. til Lissabon. Omkommet: ingen.

Sjøforklaring

avholdtes i konsulatet i Bilbao den 14de februar 1917, administrert av generalkonsul Sømme med bisidderne kaptein Oluf Lydersen, bark «Wasdale», og kaptein Andreas Andresen, bark «Sogndal», i anledning av, at ovennævnte skib paa reise fra Newport Mon. til Lissabon den 31te januar 1917 blev sænket av tysk undervandsbaat.

Den 14de februar 1917 avholdtes paa generalkonsulatet sjøforklaring angaaende sænkning ved tysk u-baat av D/S «Rigel» av Larvik, 1772 tons netto drægtighet, kjendingssignal M.L.C.G., ført av kaptein Bernt M. Bjoland.

Forretningen bestyrtes av generalkonsul Sømme og som bisiddere fungerte kaptein Olaf Lydersen, fører av det sænkede seilskib «Wasdale», samt kaptein Andreas Andresen, fører av det likeledes sænkede seilskib «Songdal».

Fremstod kaptein Bjoland, fører av det sænkede dampskib «Rigel», medbringende skibets dagbok samt en utskrift av samme, forsaavidt sænkningen angaar. Utskriften var i alt væsentlig overensstemmende med dagboken.

Utskriften er saalydende:

Journalutdrag

for S/S «Rigel» paa reise fra Newport Mon. til Lissabon.

S/S «Rigel» avgik fra Newport Mon. lørdag den 28de januar 1917 med en ladning kul, bestemt for Lissabon. Reisen forløp heldig under gunstige veirforhold

indtil onsdag fmd. den 31te januar 1917 kl. 8 fmd., da S/S «Rigel» av et varselskud og senere paafølgende av et andet blev stoppet av en U-baat, som senere viste sig at være U-baaten 43, førende det tyske marineflag. Efter skuddene blev farten reducert til sagte fart og skibet vendt mot den vei skuddene kom fra. Straks etter opdagedes U-baaten styrende mot os. St.b. livbaat blev straks sat paa vandet og kapteinen rodde ombord og avleverte skibets papirer, og samtidig fik ordre om at forlate skibet, da det hadde inde kontrabande til krigførende land. Skibet blev efter ordre forlat, hvorefter baatene rodde mot U-baaten, der laa et stykke fra, paa b.b. side. Mandskapet blev av U-baatens chef beordret ombord i denne, hvorefter livbaatene blev av tyskerne bemandet, og rodde ombord til S/S «Rigel, medtagende 4 sprængbomber, der blev placert paa forskjellige steder i skibet. Likeledes medførte de tilbake til U-baaten endel av skibets proviant. Kl. 8 $\frac{3}{4}$ sank S/S «Rigel» efter bombernes eksplosion.

Mandskapet medfulgte U-baaten styrende N.W. over søkende efter et nøytralt skib for at bringe os ombord der. Kl. 0.30 fmd. den 1—2—17 opdagedes en damper, som øieblikkelig blev stoppet, men da det viste sig at være den italienske damper «Famiglia» blev vi, samtidig med prise-mandskapet, sat ombord i denne, for muligens senere at opdage et nøytralt fartøi.

Lørdag fmd. den 3—2—17 blev vi optat av den hollandske damper «Samarinda» paa reise til Gibraltar. Ombord i dette skib blev vi gjæstfrit mottat og fik en utmerket behandling. Skibet forsatte og landsatte os i Vigo mandag eftermiddag kl. 4 den 5—2—17, hvor vi gjennom det norske konsulat blev anbragt paa forskjellige privathoteller.

B. M. Bjoland.

(sign.)

Master.»

Utdragets rigtighet bekræftes.

Det norske generalkonsulat i Bilbao,
14de februar 1917.

Johannes K. Sømme.